

Almannamálaráðið

Dagfesting: 3. november 2017

Mál nr.: 16/00052

Málsviðgjört: PL

Fylgiskjal 1

Javntekstur

Galdandi orðingar í lögtingslógini samanbornar við broyttu orðingarnar í lögtingslógaruppskotinum.

Galdandi orðingar	Lögtingslógaruppskotið
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>Í lögtingslóg nr. 48 frá 10. maí 1999 um almannapensjónir o.a., sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 49 frá 6. maí 2016, verða gjörðar hesar broytingar:</p>
<p>§ 2. Pensjónir eftir hesi lóg eru:</p> <ol style="list-style-type: none">1) fólkapensjón2) hægsta fyriritðarpensjón3) miðal fyriritðarpensjón4) lægsta fyriritðarpensjón5) veitingar eftir kap. 11 og6) avlamisveiting. <p><i>Stk. 2.</i> Allar pensjónir sambært § 4 og §§ 6-8 eru settar saman av eini grundupphædd og eini viðbót.</p> <p><i>Stk. 3-6.</i> ...</p>	<p>1. Í § 2, stk. 1, verður aftan á nr. 1 sum nýtt nr. sett:</p> <p>“2) framskundað pensjón,”</p> <p>Nr. 2-6 verða eftir hetta nr. 3-7.</p> <p>2. § 2, stk. 2 verður orðað soleiðis:</p> <p>“Allar pensjónir sambært § 4 og §§ 5 a-8 eru settar saman av eini grundupphædd og eini viðbót.”</p>
<p>§ 3. ...</p> <p>1)-2). ...</p> <p>3) hefur havt fastan bústað í danska ríkinum í minsta lagi í 3 ár frá fylta 15. árinum til fylta 67. árið.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ...</p>	<p>3. Í § 3, stk. 1, nr. 3 og stk. 3 verður “fylta 67. árið” broytt til: “pensjónsaldur.”</p>

Stk. 3. Tá heilt serligar umstøður tala fyri tí, kann landsstýrismaðurin gera undantøk frá regluni í stk. 1, nr. 1 fyri persónar, sum hava havt fastan bústað í Føroyum í minsta lagi 10 ár millum fylta 15. árið og fylta 67. árið, herav minst 5 ár beint áðrenn pensjón verður tillutað. Somuleiðis kann landsstýrismaðurin gera undantøk frá regluni í stk. 1, nr. 2 fyri persónar, sum aftaná at hava fingið pensjón, búsetast í útlandinum.

Stk. 4. Fyritíðarpensjónistur, ið búsetir seg í Danmark ella í Grønlandi eftir at hava fingið tillutað fyritíðarpensjón, varðveitir rættin til fyritíðarpensjón, inntil endalig avgerð um fyritíðarpensjón ella annað varandi upphaldsgrundarlag er tikin í Danmark ella Grønlandi, tó í mesta lagi upp til 3 ár og treytað av, at viðkomandi ikki í Danmark ella í Grønlandi fær almannapensjón ella aðra almannaveiting til upphalds. Almannerkið kann taka avgerð um, at persónur, ið hevur fingið staðfest deydiliga sjúku, og lekjandi viðgerðin er steðgað, kann varðveita rættin til fyritíðarpensjón longur enn 3 ár. Rætturin at taka fyritíðarpensjón sína við til Danmarkar og Grønlands fevnir ikki um gjald fyri aðrar tænastur ella veitingar, ið viðkomandi fær í ávikavist Danmark og Grønlandi.

§ 4. Rætt til fólkapensjón hava persónar, sum hava fylt 67 ár.

4. § 3, stk. 4, 1. pkt. verður orðað soleiðis: “Persónur, ið búsetir seg í Danmark ella í Grønlandi eftir at hava fingið tillutað fyritíðarpensjón ella framskundaða pensjón, varðveitir rættin til veitingina, inntil endalig avgerð um fyritíðarpensjón ella annað varandi upphaldsgrundarlag er tikin í Danmark ella í Grønlandi, tó í mesta lagi upp til 3 ár og treytað av, at viðkomandi ikki í Danmark ella í Grønlandi fær almannapensjón ella aðra almannaveiting til upphalds.”

5. Í § 3, stk. 4, 2. og 3. pkt., verður aftan á “fyritíðarpensjón” sett: “ella framskundaða pensjón”.

6. § 4 verður orðað soleiðis:

“**§ 4.** Fólkapensjónsaldurin er:

- 1) 67 ár fyri persón, ið eru føddur áðrenn 1. juli 1957
- 2) 67 ½ ár fyri persón, ið eru føddur í tíðarskeiðinum 1. juli 1957 til 31. desember 1962
- 3) 68 ár fyri persón, ið eru føddur eftir 31. desember 1962

Stk. 2. Í 2025 og 5. hvørt ár eftir hetta verður gjørd útrokning sambært stk. 3, um fólkapensjónsaldurin skal tillagast fyri persón, ið er føddur eftir 31. desember 1962.

Stk. 3. Fólkapensjónsaldurin fyri persón, ið er føddur eftir 31. desember 1962 verður hækkaður, um so er, at miðallívstíðin sambært eini meting frá Hagstovuni fyri tey 65-ára gomlu seinastu 2 árinu fer upp um

	<p>lívstíðina í 2013-2014, ið var 85,5 ár. Lívstíðin verður gjørd upp sum eitt einfalt miðaltal fyri menn og kvinnur. Um lívstíðin er hægri enn 85,5 seinastu 2 árin, ásetur landsstýrismaðurin fólkapensjónsaldurin samsvarandi lívstíðini fyri tey 65-ára gomlu seinasta árið lagt afturat ein treytaður vøkstur í lívstíðini á 0,2 ár og frádrigið eitt fólkapensjónstíðarskeið á 18 ár. Avrunað verður niður til næsta hálva ár.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Fólkapensjónsaldurin verður tillagaður við í mesta lagi ½ ári í senn. Fólkapensjónsaldurin verður ásettur við virknaði frá 1. januar í álmanakkaárinum 10 ár aftaná árið, tá fólkapensjónsaldurin varð tillagaður sambært stk. 2.”</p> <p>7. Aftaná § 5 verður sum § 5 a sett: “Framskundað pensjón kann tillutast persóni, sum lýkur treytirnar fyri tillutan av fyrítíðarpensjón sbrt. § 8.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Søkjast kann Almannaverkið um framskundaða pensjón frá 3 árum áðrenn galdandi pensjónsaldur sbrt. § 4.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Framskundað pensjón sbrt. stk. 1 svarar til í minsta lagi miðal fyrítíðarpensjón og fylgir annars teimum ásetingum, ið eru galdandi fyri útrokning av fyrítíðarpensjón sambært kapittul 5 í hesi lóg.”</p>
<p>§ 6. Hægsta fyrítíðarpensjón kann tillutast persónum, sum hava fyllt 18 ár, men sum ikki hava fyllt 67 ár, tá umsóknin verður latin inn, ið, orsakað av likamligum ella sálarligum avlamni, mugu roknast sum varandi óarbeiðsførir í eini og hvørjari vinnu, ella sum einans hava smávegis eftir av arbeiðsføri.</p> <p>§ 7. ... 1) persónum, sum hava fyllt 18 ár, men sum ikki hava fyllt 67 ár, tá umsóknin verður latin inn, hvørs arbeiðsføri, orsakað av likamligum ella sálarligum avlamni, varandi er minkað við í minsta lagi 2/2 2) ...</p>	<p>8. Í § 6 og § 7, stk. 1, nr. 1 verður “fyllt 67 ár” broytt til: “rokkið pensjónsaldur”.</p>

§ 8. ...

1) persónum millum 18 og 67 ár, hvørs arbeiðsføri, orsakað av líkamligum ella sálarligum avlamni, varandi er minkað við í minsta lagi eini helvt,

2) persónum millum 50 og 67 ár og persónum, ið hava móttikið pensjón eftir § 7, nr. 2, men hava mist rættin til hesa, tí yngsta barnið hevur fyllt 18 ár, tá viknandi heilsa, vantandi arbeiðsmøguleikar ella aðrar serligar umstøður gera, at viðkomandi hevur brúk fyri hjálp til upphald.

§ 8 a. Avlamisveiting kann tillutast persónum millum 18 og 67 ár, sum vegna inntøku ikki kunnu fáa pensjón eftir dømingini sambært § 9, tá avlamni læknaliga mett er so mikið umfatandi, at teir vildu havt rætt til hægstu ella miðal fyrítíðarpensjón sambært §§ 6 og 7, nr. 1, um teir ikki høvdu arbeiði.

Stk. 2. ...

9. Í § 8, nr. 1, og § 8 a, stk. 1 verður “millum 18 og 67 ár” broytt til: “frá 18 ár upp til fólkapensjónsaldur”.

10. Í § 8, nr. 2 verður “millum 50 og 67 ár” broytt til: “frá 50 ár upp til fólkapensjónsaldur”.

11. Aftaná § 9 verður sum kapitl 3 a sett:

**“Kapittul 3 a
Útsett pensjón**

§ 9 a. Persónur, ið lýkur treytirnar í kapitl 3 um rætt til fólkapensjón, kann velja at útseta útgjaldið av fólkapensjón, smbr. tó stk. 2.

Stk. 2. Almannaverkið kann taka avgerð um at fólkapensjónin ikki kann útsetast, um tað verður mett sannlíkt, at treytirnar fyri upptjening av bíðiparti smbrt. stk. 3 ikki verða loknar, smbr. § 9 d, stk. 1 og 3.

Stk. 3. Í tíðarskeiðinum, tá fólkapensjónin verður útsett, verður samanspardur ein bíðipartur, ið verður nýttur til at rokna út eitt ískoyti, ið verður lagt afturat útsettu pensjónini, smbr. §§ 9 d-9 f.

§ 9 b. Umbøn um at fáa fólkapensjón útsetta verður latin Almannaverkinum samstundis sum ella aftaná, at søkt verður um fólkapensjón.

Stk. 2. Umbønin hevur virknað frá 1. í mánaðinum eftir, at umbønin er latin inn, tó í fyrsta lagi frá tí degi, tá fólkapensjónin kundi verið útgoldin, smbr. kap. 6.

Stk. 3. Pensjón kann í mesta lagi útsetast tvær ferðir við útgjaldið av fólkapensjón í tíðini ímillum.

§ 9 c. Fólkapensjónin kann útsetast í íalt 120 mánaðir.

Stk. 2. Umbøn um at steðga útsetanini av fólkapensjón verður latin Almannaverkinum við virknaði frá 1. í mánaðinum eftir, at umbønin um er latin inn.

Stk. 3. Útsetanin heldur uppat uttan áheitan, tá fólkapensjónin hevur verið útsett í 120 mánaðir.

Stk. 4. Doyr viðkomandi, meðan fólkapensjónin er útsett, heldur útsetanin uppat frá degnum eftir andláti.

§ 9 d. Rætturin til bíðipart er treytaður av, at viðkomandi hevur havt inntøku av persónligum arbeiði í í minsta lagi 1000 tímar í einum álmanakkaári.

Stk. 2. Almannaverkið skal aftaná hvørt árið taka avgerð um, hvørt treytin um arbeiði smbtr. stk. 1 er lokin.

Stk. 3. Byrjar ella endar útsetanin av fólkapensjónini mitt í einum ári, verður kravið um arbeiði gjørt upp lutfalsliga sambært talinum á heilum mánaðum, ið fólkapensjónin er útsett í sama ári.

Stk. 4. Er kravið um arbeiði sambært stk. 1 og 3 ikki lokið í uppgerðartíðini, verður sæð burtur frá hesum tíðarskeiði, tá bíðiparturin verður gjørdur upp. Í staðin verður útgoldið ein einnýtisupphædd, ið svarar til fólkapensjónina, ið viðkomandi hevur rætt til í tíðarskeiðinum, smbr. tó § 9 e, stk. 3. Upphæddin verður roknað út við støði í inntøkuni hjá viðkomandi í tíðarskeiðinum, talan er um.

Stk. 5. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um uppgerð um vavið av arbeiðinum, herundir um persónligt arbeiði í sjálvstøðugari fyrirøku og um eftirlit í hesum sambandi, eins og um útrokning av einnýtisupphæddum.

§ 9 e. Tá fólkapensjónin ikki skal útsetast longur ger Almannaverkið upp bíðipartin fyri tíðarskeiðið, tá fólkapensjónin hevur verið útsett, smbr. tó stk. 5.

	<p><i>Stk. 2.</i> Bíðiparturinn er 0,45 fyrir hvønn mánað, fólkpensjónin hefur verið útsett. Fyrir hvörjar samhangandi 12 mánaðir, ið pensjónin verður útsett, verður bíðiparturinn hækkaður við 10% av tí higartil samansparða bíðipartinum.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Virðið á bíðipartinum verður avrunað til næsta heila tal.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Hevur fólkpensjónin verið útsett í tvey tíðarskeið, smbr. § 9 b, stk. 3, verður bíðiparturinn fyrri útsettu fólkpensjónina gjørdur upp sum ein samanlegging av bíðipørtunum fyrri hvørt tíðarskeið sær.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Heldur útsetanin uppát við deyða, smbr. § 9 c, stk. 4, verður bíðipartur ikki útroknaður eins og at einnýtisupphædd samb. § 9 d, stk. 4, ikki verður útgóldin aftaná, at útsetanin er hildin uppát.</p> <p>§ 9 f. Frá tí, at útsetanin heldur uppát, rindar Almannaverkið eitt mánaðarligt ískoyti afturat fólkpensjónini, smbr. stk. 2.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ískoytið verður roknað út sum bíðiparturinn, smbr. § 9 e, býtt við 100 og faldað við ávikavist grundupphædd og viðbót til fólkpensjón sambært § 2, stk. 2.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Útroknaða ískoytið verður avrunað til næsta heila krónutal.”</p>
<p>§ 11. Hjálparviðbót kann tillutast einum fyrítíðarpensionisti, um viðkomandi støðugt má hava persónliga hjálp frá øðrum, ella um avlamnið stavar frá blindi ella nógv niðursettari sjón.</p> <p><i>Stk. 2-4.</i> ...</p>	<p>12. Í § 11, stk. 1 verður aftaná “fyrítíðarpensjónisti” sett: “ella persóni, ið hevur fingið tillutaða framskundaða pensjón”.</p>
<p>§ 12 a. Almannaverkið kann játta at veita persónligan stuðul í heiminum til fyrítíðarpensjónistar við serligum tørvi.</p>	<p>13. Í § 12 a verður aftan á “fyrítíðarpensjónistar” sett: “ella persónar, ið hava fingið tillutaða framskundaða pensjón”.</p>
<p>§ 13. Rætturin til fulla pensjón til persónar yvir 67 ár er treytaður av føstum bústaði í danska ríkinum í minsta lagi 40 ár.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ...</p> <p><i>Stk. 3.</i> Tá ein pensionistur fer frá fyrítíðarpensjón til fólkpensjón við 67 ára aldur, verður pensjónin útgóldin við eins nógvum fjørutundapartum, sum pensjónin higartil hevur verið útgóldin.</p>	<p>14. Í § 13, stk. 1 verður “yvir 67 ár” broytt til: “, ið hava rokkið pensjónsaldri,”</p> <p>15. Í § 13, stk. 3 verður “við 67 ára aldur” broytt til: “, tá pensjónsaldur er rokkin” og verður aftan á “fyrítíðarpensjón” sett: “ella framskundaðari pensjón”.</p>

<p><i>Stk. 4. ...</i></p>	
<p>§ 14. Rætturinn til fulla pensjón til persónar undir 67 ár er treytaður av, at bústaðartíðin í danska ríkinum er í minsta lagi 4/5 av árinum frá tí fylta 15. árinum til dagfestingina fyri játtan av pensjón. <i>Stk. 2-3. ...</i></p>	<p>16. Í § 14, stk. 1, verður “undir 67 ár” broytt til: “, ið hava rokkið pensjónsaldri.”</p>
<p>§ 17. Í uppperðini av bústaðartíðini verður einans roknað við bústaðartíðum frá tí fylta 15. árinum, tó í mesta lagi til fylta 67. árið. ...</p>	<p>17. Í § 17, stk. 1, 1. pkt. verður “fylta 67. árið” broytt til: “pensjónsaldur er rokkin”.</p>
<p>§ 18. Grundupphæddin til fólkapensjón verður útgoldin uttan mun til fíggjarligu viðurskiftini hjá tí, ið fær pensjón. <i>Stk. 2-3. ...</i></p>	<p>18. § 18, stk. 1 verður orðað soleiðis: “Grundupphæddin til fólkapensjón verður útgoldin uttan mun til fíggjarligu viðurskiftini hjá persóni, ið er føddur áðrenn 1. januar 1953.”</p> <p>19. Í § 18 verður aftan á stk. 1 sum nýtt stk. sett: “<i>Stk. 2.</i> Grundupphæddin til fólkapensjón verður lækkað við 25% av inntøkugrundarlagnum sambært § 20 hjá persóni, ið er føddur aftaná 31. desember 1952.” Stk. 2 og 3 verða eftir hetta stk. 3 og 4.</p>
<p>§ 19. Viðbótin til fólkapensjón verður lækkað við 60% av inntøkugrundarlagnum sambært § 20. Viðbótin til giftan fólkapensjónist verður, tá bæði fáa fólkapensjón, lækkað við grundarlagi í helvtini av samlaðu inntøkuni hjá báðum hjúnafeløgnum tilsamans. <i>Stk. 2-5. ...</i></p>	<p>20. § 19, stk. 1 verður orðað soleiðis: “Viðbótin til fólkapensjón verður lækkað við 60% av inntøkugrundarlagnum sambært § 20 hjá persóni, ið er føddur áðrenn 1. januar 1953.”</p> <p>21. Í § 19 verða aftan á stk. 1 sum nýggj stk. sett: “<i>Stk. 2.</i> Viðbótin til fólkapensjón verður lækkað við 40% av inntøkugrundarlagnum sambært § 20 hjá persóni, ið er føddur aftaná 31. desember 1952. <i>Stk. 3.</i> Fyri pensjónist, ið er føddur áðrenn 1. januar 1953, verður viðbótin til giftan fólkapensjónist, tá bæði fáa fólkapensjón, lækkað við grundarlagi í helvtini av samlaðu inntøkuni hjá báðum hjúnafeløgnum tilsamans. Er annar hjúnafelagin fevndur av § 19, stk. 2, verða</p>

	<p>inntøkurnar ikki lagdar saman, og lækkað verður bert í inntøkuni hjá tí hjúnafeleganum, ið er føddur áðrenn 1. januar 1953.”</p> <p>Stk. 2-5 verða eftir hetta stk. 4-7.</p>
	<p>22. Í § 20 verður aftaná stk. 2 sum nýtt stk. sett:</p> <p>“Stk. 3. Afturat inntøkuni sambært stk. 1 skal leggjast útgjald av tvungnari uppsparing eftir reglunum í eftirlønarlógini.</p> <p>Stk. 4. Ásetingin í stk. 3 er ikki galdandi fyri pensjónist, ið er føddur áðrenn 1. januar 1953.”</p> <p>Stk. 2-6 verða eftir hetta stk. 5-9.</p>
<p>§ 24. Eru munandi broytingar hendar í viðurskiftum, sum hava týðning fyri rættin til fyrítíðarpensjón ella avlamisveiting, skal málið takast upp til nýggja døming.</p> <p>Stk. 2. ...</p>	<p>23. Í § 24, stk. 1 og § 26, stk. 2 verður aftaná “fyrítíðarpensjón” sett: “, framskundaða pensjón”.</p>
<p>§ 25. Almannaverkið tekur avgerð um tillutan av pensjón. Almannaverkið tekur avgerð um afturtøku ella flyting til aðra pensjón fyri persónar, sum fáa pensjón sambært § 6, § 7, stk. 1, nr. 1, §§ 8 og 8a, 1) um fyrítíðarpensjónistur hevur persónligar inntøkur, sum fara upp um eina upphædd svarandi til dupluttu árligu grundupphæddina fyri stök ...</p> <p>Stk. 2. Almannaverkið kann avgera, at útgjald av fyrítíðarpensjón fyríbils verður steðgað, tá fyriskipan eftir lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk verður sett í verk, sum hevur til endamáls at menna ella endurmenna arbeiðsevni pensjónistsins.</p>	<p>24. Í § 25, stk. 1, 2. pkt. verður aftan á “sambært” sett: “§ 5 a,”</p> <p>25. Í § 25, stk. 1, nr. 1 verður aftaná “fyrítíðarpensjónistur” sett: “ella persónur, sum hevur fingið tillutaða framskundaða pensjón”.</p> <p>26. Í § 25, stk. 2 verður aftan á “fyrítíðarpensjón” sett: “ella framskundaðari pensjón”.</p>
<p>§ 26. Til pensionistar, sum skifta frá fyrítíðarpensjón ella avlamisveiting til fólkapensjón, og sum við umskiftið finga hjálparviðbót ella røktarviðbót, verða hesar viðbøtur framhaldandi veittar.</p> <p>Stk. 2. Persónar, sum fáa fyrítíðarpensjón alla avlamisveiting skifta uttan umsókn til fólkapensjón frá 1. í mánaðinum aftaná fylta 67. árið.</p>	<p>27. Í § 26, stk. 1, verður aftan á “fyrítíðarpensjón” sett: “, framskundaðari pensjón”.</p> <p>28. Í § 26, stk. 2, verður “fylta 67. árið” broytt til: “, at pensjónsaldur er rokkin og “alla” broytt til “ella”.</p>
<p>§ 30. ...</p> <p>Stk. 2. ...</p>	

<p><i>Stk. 3.</i> Tað áliggur Almannaverkinum at senda einum og hvørjum upplýsingar- og umsóknarblað til fólkapensjón 3 mánaðir, áðrenn persónurin gerst 67 ár.</p> <p><i>Stk. 4-6.</i> ...</p>	<p>29. Í § 30, stk. 3 verður “gerst 67 ár” broytt til: “røkkur pensjónsaldri”.</p>
	<p>30. Í § 32 verður aftaná stk. 2 sum nýtt stk. sett:</p> <p>“<i>Stk. 3.</i> Framskundað pensjón sbrt. § 5 a verður veitt frá 1. í mánaðinum aftaná dagfestingina fyri móttøku av umsóknini, tó í fyrsta lagi frá 1. í mánaðinum eftir, at treytirnar eru loknar.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. desember 2019 og er galdandi fyri útgjald av veitingum frá og við januar 2020.</p>